

een aktueele kwestie, aan een bijzondere gelegenheid. Arbeidt zij met wetenschappelijke middelen, zoo werpt ze zich toch steeds op een bepaald onderdeel van eenige wetenschap. De apologetiek daarentegen is een zelfstandig vak van wetenschap. Zij heeft niet de aanleiding van de een of andere gelegenheid noodig, draagt alzoo geen occasioneel, maar een constant karakter. Ze richt zich niet tegen personen of op zichzelf staande beweringen, maar tegen beginselen. En wel tegen beginselen, die de kern van het leven, de verhouding van den mensch tot God raken. Vandaar dat zij zich een plaats ziet aangewezen in de wetenschap, die de bijzondere Godsopenbaring tot objekt heeft: de theologie.⁷⁹⁾

Apologie werd noodig, zoodra het ongeloof zich tegen het geloof verzette. Welbeschouwd dagteekent ze dan ook van den val, al zijn er kunstgrepen toe vereischt om met OROSIUS haar geschiedenis van dien tijd af te beschrijven.⁸⁰⁾ De Heilige Schrift is vol apologie. Niet alleen komt het woord apologia daarin herhaaldelijk voor (Hand. 22 : 1, 25 : 16, 2 Tim. 4 : 16, 1 Kor. 9 : 3, 2 Kor. 7 : 11, Filipp. 1 : 7, 17) en wordt het den geloovigen als plicht voorgehouden zich te verdedigen omtrent hun hoop tegenover ieder, die het van hen eischt, opdat zij, die hun christelijken wandel lasteren beschaamd mogen uitkomen (1 Petr. 3 : 15, 16), maar ook bevatten de profetieën van het Oude en de brieven van het Nieuwe Testament een overvloed van apologetische stof, heeft Mattheus zijn evangelie opgesteld met een apologetisch doel en zijn de strafrede van Christus tegen de Farizeeën, de Pinksterrede van PETRUS, de verantwoording van STEFANUS voor het Sanhedrin en van PAULUS voor het Joodsche volk en voor koning AGRIPPA zuivere apologieën. Het geloof dwingt, waar het wedersproken wordt, tot apologie. De geloovige wetenschap dwingt, zoodra zij in botsing komt met de ongeloovige tot apologetiek.

Maar wat heeft de apologetiek nu te verdedigen? Voorloopig antwoordde ik daarop: het geloof. Doch dat dient thans nader te worden gepreciseerd. Wanneer ik in de thans gangbare taal wilde spreken, zou ik als voorwerp moeten aanwijzen de geloovige wereldbeschouwing. Toch kan dit woord hier niet bevredigen. Want indien onze wereldbeschouwing werd aangevallen, het ware het ergste niet. Maar door verschillende stelsels wordt een aanslag gepleegd op onze Godsbeschouwing. Dit bovenal moet onze wetenschap tot apologetischen ijver aanzetten. Alleen